

Sociaaleconomische trends

Opvattingen van jongeren over de taakverdeling tussen man en vrouw

2016 | 03

**Rianne Kloosterman
Linda Moonen**

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Geschiktheid van mannen en vrouwen voor opvoeding en huishouden	4
2.1 Ruim helft jongeren vindt mannen en vrouwen even geschikt voor huishouden en opvoeding	4
2.2 Taakverdeling ouders heeft doorgaans voorkeur van jongeren	5
3. Gewenste verdeling van werk, zorg- en huishoudelijke taken tussen partners	5
3.1 Merendeel jongens en meisjes voorstander van traditionele rolverdeling	5
3.2 Jongens voorkeur voor een parttime werkende partner, meisjes voor een fulltimer	7
3.3 Meeste jongeren willen huishoudelijke taken gelijk verdelen	7
3.4 Betrekkelijk veel jongeren vinden zorg vooral een vrouwentaak	7
3.5 Werkpatroon ouders van belang voor voorkeur rolverdeling jongeren	8
3.6 Jongeren prefereren meestal de taakverdeling huishouden en zorg van hun ouders	9
4. Opvattingen over opleiding en inkomen van partner	10
4.1 Ruime meerderheid vindt hoger opgeleide of meer verdienende partner niet vervelend	10
4.2 Vooral meisjes hebben moeite met partner die minder verdient dan zichzelf	10
4.3 (Toekomstige) partner met hogere status problematischer voor allochtonen dan voor autochtonen	11
5. Opvattingen over rechten en kansen van mannen en vrouwen	11
5.1 Jongeren meer verdeeld over kansen dan over rechten mannen en vrouwen	11
5.2 Meisjes minder unaniem dan jongens over gelijke rechten en kansen	12
5.3 Niet-westerse allochtone jongeren zien betrekkelijk vaak meer rechten en kansen voor vrouwen	12
6. Conclusie	12
Technische toelichting	13
Bijlage 1: Rolverdeling ouders op 12-jarige leeftijd	16
Bijlage 2: Tabellen	17
Literatuur	21

In dit artikel staan opvattingen van jongeren over de verdeling van werk, huishouden en zorgtaken tussen partners centraal. Als het gaat om de arbeidsverdeling houden jongeren nog veelal vast aan het traditionele rolpatroon, waarbij de man meer betaalde arbeid verricht dan de vrouw. Aan het huishouden en de zorg voor kinderen zouden beide partners volgens de meerderheid van de jongeren evenveel tijd moeten besteden, maar ook hier is er nog een relatief grote groep die vrij traditioneel denkt. De rolverdeling in het ouderlijk huis speelt een rol bij deze opvattingen: zo zouden jongeren die zijn opgegroeid in een gezin waarin beide ouders ongeveer evenveel werkten zelf ook vaker kiezen voor een meer gelijke verdeling van werk.

1. Inleiding

Sinds de jaren '70 houdt de Nederlandse overheid zich bezig met de emancipatie van vrouwen (Hes en Van Vleuten, 1996). Het stimuleren van de arbeidsparticipatie van vrouwen en daarmee het vergroten van hun economische zelfstandigheid, staat centraal in het huidige emancipatiebeleid. Vrouwen in Nederland zijn gemiddeld nog altijd lager opgeleid en hebben een lagere arbeidsdeelname dan mannen (Merens en Van den Brakel, 2014). De onderwijsachterstand van vrouwen wordt wel steeds kleiner; binnen de jongere generaties zijn vrouwen nu zelfs hoger opgeleid dan mannen (CBS, 2015a; Merens en Van den Brakel, 2014). Ook hun deelname aan de arbeidsmarkt is sterk toegenomen, maar is echter nog altijd flink lager dan die van mannen (CBS, 2015b; Merens en Van den Brakel, 2014). Bovendien hebben vrouwen vaker een deeltijdbaan. Ook de verdeling van arbeid en zorgtaken is nog vaak onevenwichtig. Hoewel in meer dan de helft van de gezinnen vader en moeder de zorgtaken gelijk verdelen, is in gezinnen waar dit niet het geval is vooral de vrouw verantwoordelijk voor deze taken (CBS, 2015c).

Niet alleen de feitelijke verdeling van arbeid en zorg, maar ook de opvattingen hierover zijn van belang in het licht van de cultuurverandering die de overheid nastreeft. De idee dat de zorg voor jonge kinderen kan samengaan met een carrière zou meer gemeengoed moeten zijn. Dit zou ertoe bijdragen dat steeds meer vrouwen (meer uren) gaan werken (Tweede Kamer, 2011; 2013). De Emancipatiemonitor 2014 (Merens en Van den Brakel, 2014) laat zien dat de laatste decennia het aandeel mannen dat vindt dat vrouwen geschikter zijn als opvoeder van kleine kinderen is afgenomen van zo'n 60 naar ruim 40 procent. Wel zijn mannen deze mening nog bijna twee keer zo vaak toegedaan als vrouwen. Wat betreft de taakverdeling tussen partners, geeft 40 procent van de Nederlandse bevolking de voorkeur aan een gelijke verdeling van arbeid, huishouden en zorg voor de kinderen. Een situatie waarin de vrouw minder uren werkt dan haar man, en het grootste deel van het huishouden en zorgtaken voor haar rekening neemt, prefereren vrouwen iets vaker dan mannen. Het traditionele kostwinnersmodel, waarbij de man buitenshuis werkt en de vrouw huishouden en zorgtaken doet, geniet met 8 procent bij zowel mannen als vrouwen duidelijk minder vaak de voorkeur.

Waar in de Emancipatiemonitor de mening van de hele bevolking centraal staat, wordt in dit artikel onderzocht hoe jongeren tegen de verdeling van arbeid, huishouden en zorgtaken aankijken, en meer algemeen, tegen de rechten en kansen van mannen en vrouwen.

Onderzoek heeft laten zien dat de normen, gewoonten en gedragingen in het ouderlijk huis een belangrijke rol spelen bij de ontwikkeling van kinderen (Bandura, 1977). Ouders dragen deze bewust over aan hun kinderen, maar kinderen leren ook uit imitatie en situaties die zich voordoen in het gezin (Maccoby en Jacklin, 1974). Zo nemen kinderen die opgegroeid zijn in een gezin met traditionele opvattingen over de rol van de vrouw deze vaak over, en beschouwen zij een ongelijke taakverdeling tussen man en vrouw vaker als rechtvaardig en juist (Lavee en Katz, 2002). In hoeverre jongeren in de toekomst het rolpatroon van hun ouders zouden kopiëren is niet alleen van sociaalwetenschappelijk belang, maar ook een vraag van emancipatoire betekenis.

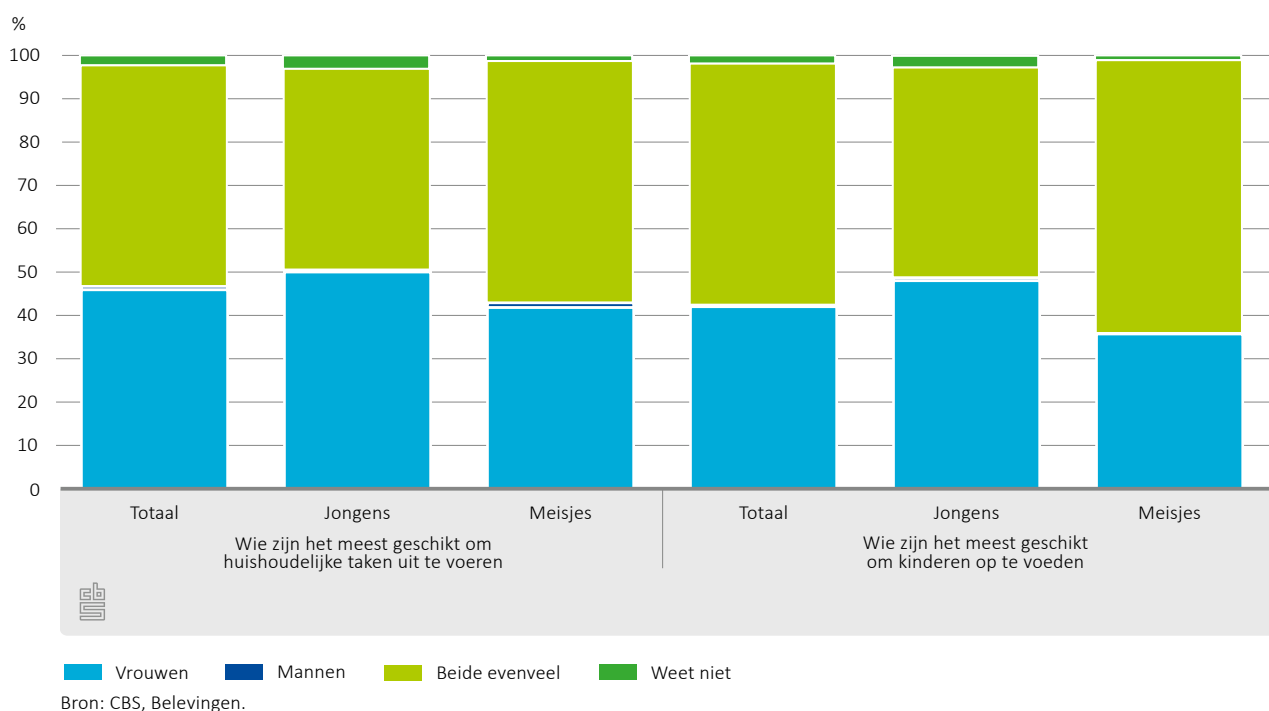
In dit artikel wordt eerst bekeken wie jongeren het meest geschikt vinden om kinderen op te voeden en om huishoudelijke zaken uit te voeren: mannen of vrouwen? En in hoeverre zij zich kunnen vinden in een gelijke verdeling van werk, zorg en huishouden, of toch de voorkeur geven aan een meer traditionele verdeling. Vervolgens komt aan bod in hoeverre jongeren het vervelend zouden vinden als hun toekomstige partner lager dan wel hoger opgeleid zou zijn dan zijzelf, en of zij er moeite mee zouden hebben als de partner minder dan wel meer geld zou verdienen. Tot slot wordt de mening van jongeren gepeild over de rechten en kansen van mannen en vrouwen in Nederland in het algemeen. Bij de diverse emancipatiekwesities zal worden bekeken in hoeverre er verschillen bestaan tussen jongens en meisjes, en of leeftijdsgroepen en allochtonen en autochtonen zich onderscheiden. Daarnaast komt het belang van de rolverdeling van ouders voor de opvattingen van jongeren aan de orde. De gegevens voor dit artikel komen uit het CBS-onderzoek Belevingen van 2015 (zie Technische toelichting).

2. Geschiktheid van mannen en vrouwen voor opvoeding en huishouden

2.1 Ruim helft jongeren vindt mannen en vrouwen even geschikt voor huishouden en opvoeding

Een kleine meerderheid van de jongeren vindt mannen en vrouwen in gelijke mate geschikt om huishoudelijke taken uit te voeren en kinderen op te voeden. Een eveneens substantieel deel van ruim 40 procent neemt een meer traditioneel standpunt in, en schrijft een grotere geschiktheid aan vrouwen toe. Jongens zeggen vaker dat vrouwen meer geschikt zijn voor het huishouden en de zorg voor kinderen, terwijl meisjes vaker vinden dat mannen en vrouwen hier even geschikt voor zijn. Ook tussen leeftijdsgroepen bestaan duidelijke verschillen (tabel 2). Het aandeel dat vrouwen het meest geschikt vindt voor huishoudelijke en zorgtaken is kleiner onder oudere jongeren, terwijl het aandeel dat een gelijke geschiktheid ziet voor mannen en vrouwen dan groter is. Ondanks dat de jongsten vaker opgroeien in een gezin waarin beide ouders de huishoudelijke en zorgtaken gelijk verdelen, zijn zij toch vaker van mening dat vrouwen hier geschikter voor zijn. Verder vinden niet-westers allochtone jongeren het vaakst dat vrouwen het meest bekwaam zijn als het gaat om het huishouden en de opvoeding van kinderen.

2.1.1 Wie zijn volgens jongeren van 12 tot 25 jaar het meest geschikt voor huishoudelijke en zorgtaken, naar geslacht, 2015

2.2 Taakverdeling ouders heeft doorgaans voorkeur van jongeren

Niet alleen persoonskenmerken, maar ook de taakverdeling tussen ouders op 12-jarige leeftijd speelt een rol. Jongeren van wie beide ouders toen ongeveer evenveel in het huishouden en in de opvoeding deden, geven relatief vaak aan dat mannen en vrouwen even geschikt zijn voor deze taken. Jongeren van wie de moeder het meeste deed in het huishouden en de opvoeding (bij de meerderheid was dat zo, zie Bijlage 1), vinden vaker dat vrouwen hierin het meest bekwaam zijn. Daarentegen vindt slechts een klein deel van de weinige (zie Bijlage 1) jongeren die opgegroeid zijn in een gezin waar vooral de vader het huishouden regelde dat mannen het meest geschikt zijn om huishoudelijke taken uit te voeren. Het grootste deel van hen vindt mannen en vrouwen in gelijke mate geschikt voor deze taken.

3. Gewenste verdeling van werk, zorg- en huishoudelijke taken tussen partners

3.1 Merendeel jongens en meisjes voorstander van traditionele rolverdeling

Als jongeren wordt gevraagd aan welke verdeling tussen werk, huishoudelijke taken en de zorg voor kinderen zij de voorkeur geven in de (hypothetische) situatie dat zij een partner zouden hebben en eventueel (schoolgaande) kinderen, dan blijkt een groot deel voorstander

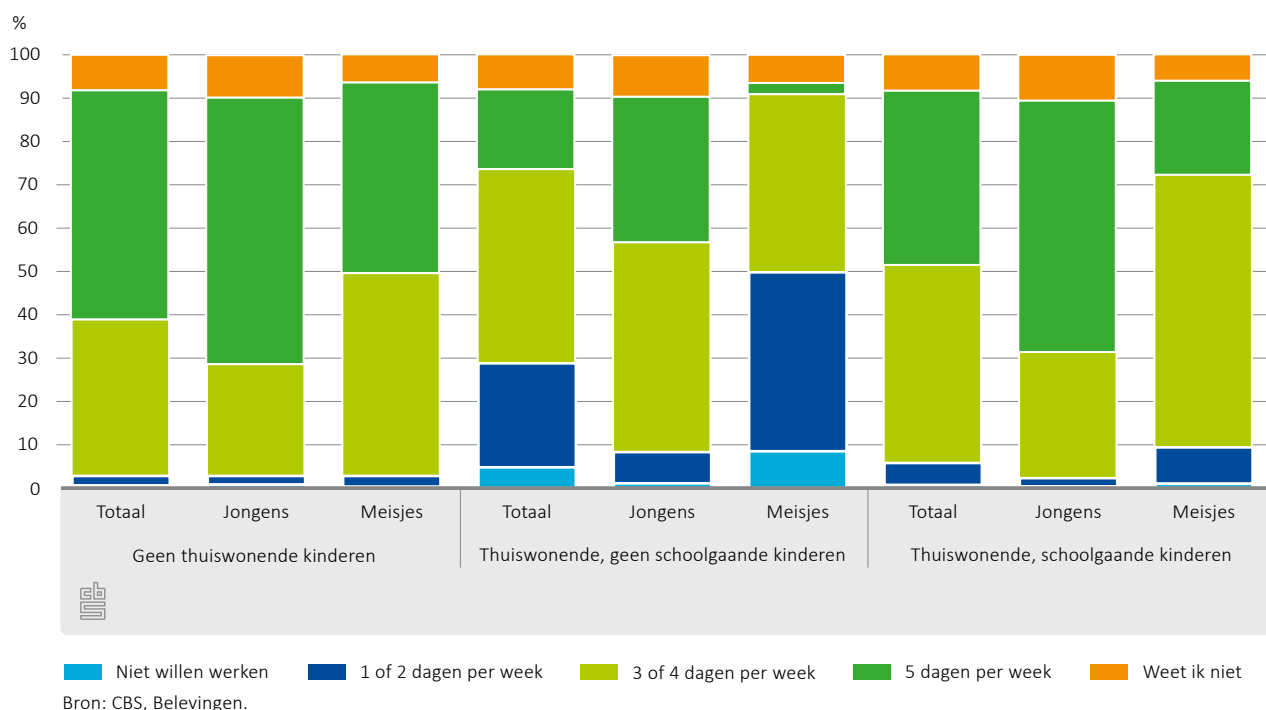
van een traditionele rolverdeling: de man verricht vooral betaalde arbeid, en de vrouw zorgt het meest voor de kinderen en het huishouden. Daarbij moet worden opgemerkt dat een relatief groot deel van de jongeren hier nog geen mening over heeft.

In de situatie dat er geen kinderen thuis zijn, geeft 53 procent van de jongeren aan zelf vijf dagen in de week te willen werken, en 36 procent geeft de voorkeur aan een werkweek van drie of vier dagen. Vooral jongens (62 procent) prefereren in die situatie een fulltime werkweek. Van de meisjes kiest 44 procent hiervoor, en 47 procent zou liever een parttime werkweek van drie of vier dagen hebben.

Als er kinderen zijn die nog niet naar school gaan, prefereert de meerderheid een parttime werkweek, ook van de jongens. Bijna de helft van de jongens (48 procent) zou in die situatie drie of vier dagen willen werken, maar ook kiest een derde voor een fulltime werkweek. Bij meisjes is het deel dat kiest voor vijf dagen werken slechts 3 procent; 41 procent geeft de voorkeur aan een werkweek van drie of vier dagen, en eenzelfde deel aan een werkweek van maximaal 2 dagen.

Als er thuiswonende kinderen zijn die naar school gaan, verandert het beeld weer. Een groter deel wil dan graag fulltime werken (40 procent), met name jongens (58 procent). Het grootste deel (46 procent) prefereert nog steeds een werkweek van drie of vier dagen, vooral meisjes met 63 procent.

3.1.1 Gewenste (toekomstige) arbeidsduur van jongeren van 12 tot 25 jaar in verschillende gezinssituaties, naar geslacht, 2015

3.2 Jongens voorkeur voor een parttime werkende partner, meisjes voor een fulltimer

Als het gaat om de arbeidsparticipatie van de partner, dan zou 45 procent van de jongeren het liefste hebben dat deze fulltime werkt als er geen thuiswonende kinderen zijn, 37 procent prefereert een werkweek van drie of vier dagen voor de partner (tabel 3). Zowel jongens als meisjes houden hier veelal vast aan een traditioneel rolpatroon. Jongens willen met 43 procent het vaakst dat hun partner drie of vier dagen in de week zou werken, de meeste meisjes (59 procent) prefereren voor hun partner een fulltime werkweek.

In het geval dat er kleine kinderen zijn die nog niet naar school gaan, kiezen nagenoeg geen jongens voor een fulltime werkweek voor hun partner; 14 procent van hen zou zelfs het liefste hebben dat hun partner helemaal zou stoppen met werken. Van de meisjes zou ruim de helft een werkweek van drie of vier dagen prefereren voor hun partner, maar ook een derde zou het liefste zien dat hun partner fulltime blijft werken.

Als de kinderen naar school gaan, geeft ruim de helft van de jongens de voorkeur aan een parttime werkweek van drie of vier dagen voor hun partner, en een vergelijkbaar deel van de meisjes aan een fulltime werkweek voor hun partner.

3.3 Meeste jongeren willen huishoudelijke taken gelijk verdelen

De huishoudelijke taken zouden volgens een meerderheid van de jongens (69 procent) en meisjes (77 procent) door beide partners moeten worden opgepakt als er geen kinderen zijn (tabel 4). Maar ook een relatief groot deel van de jongens (18 procent) zou dan het liefste hebben dat hun partner meer zou doen in het huishouden. Meisjes zeggen juist vaker dat zij meer zouden willen doen dan hun partner (16 procent).

Deze aandelen zijn flink groter als er kinderen zouden zijn die nog niet naar school gaan. Dan zou 40 procent van de meisjes een groter deel van de huishoudelijke taken op zich willen nemen. Een kleine 30 procent van de jongens wil dat hun partner dan het meeste in het huishouden zou doen, nog geen 10 procent is van mening dat zij zelf meer zouden moeten doen.

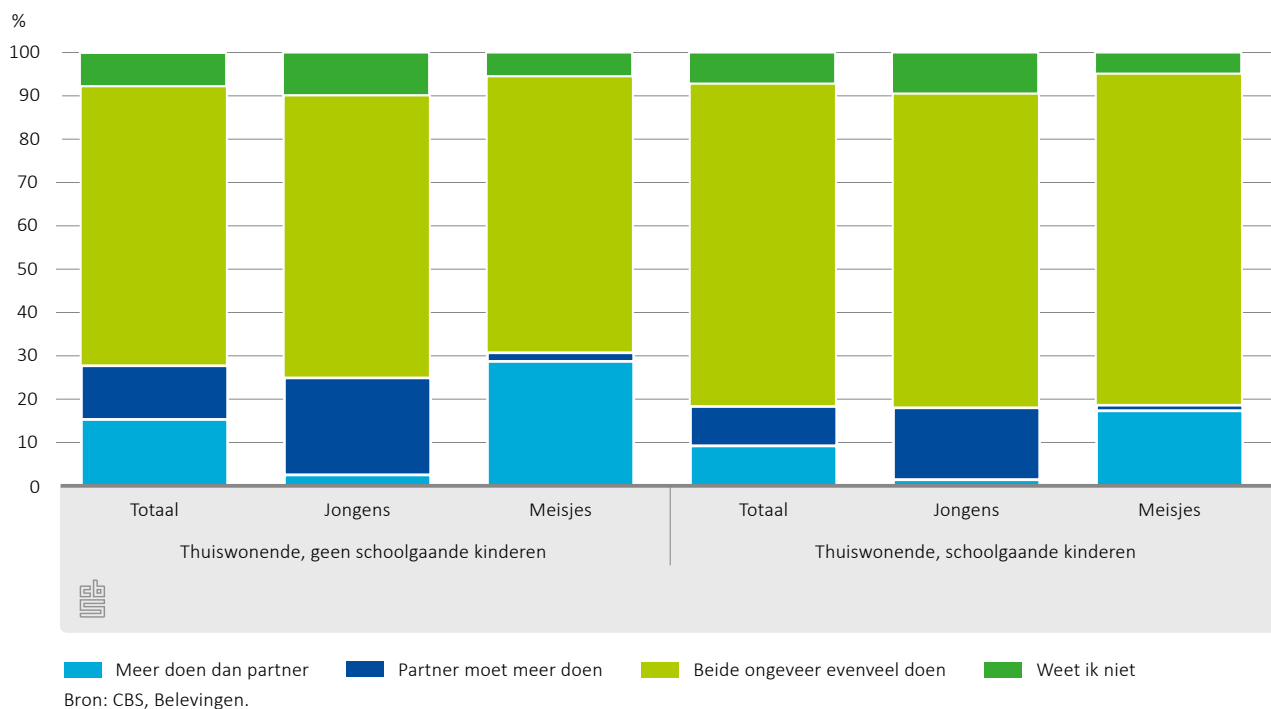
Als de kinderen naar school zouden gaan, vindt 27 procent van de meisjes dat zij dan vooral het huishouden zouden moeten verzorgen. Een vergelijkbaar deel van de jongens vindt dat hun partner dit vooral zou moeten doen. Ruim 60 procent van beide seksen is in die situatie voorstander van het gelijk verdelen van de huishoudelijke taken.

3.4 Betrekkelijk veel jongeren vinden zorg vooral een vrouwenzaak

De meerderheid van de jongens (65 procent) en meisjes (64 procent) vindt dat beide partners ongeveer evenveel zouden moeten doen in de verzorging en opvoeding van kinderen die nog niet naar school gaan. Maar ook op dit punt zegt een relatief groot deel van de jongens (22 procent) dat hun partner hierin een grotere rol zou moeten hebben, en een relatief groot deel van de meisjes (29 procent) dat zij hierin meer zouden moeten doen. Deze aandelen zijn wel kleiner als de kinderen naar school gaan.

Jongens zouden zelden meer aan de zorg voor kinderen willen doen dan hun partner. Tegelijkertijd vinden meisjes nauwelijks dat hun partner meer zorgtaken op zich moet nemen dan zichzelf.

3.4.1 Gewenste (toekomstige) verdeling van zorgtaken volgens jongeren van 12 tot 25 jaar in verschillende gezinssituaties, naar geslacht, 2015

3.5 Werkpatroon ouders van belang voor voorkeur rolverdeling jongeren

De voorkeuren van jongeren als het gaat om de verdeling van werk hangen samen met de gezinssituatie waarin zij zijn opgegroeid. Zo zou in de situatie dat er geen thuiswonende kinderen zijn, 66 procent van de jongens van wie vooral de vader werkte (in de meeste gezinnen was dat zo, zie Bijlage 1), fulltime willen werken. Onder jongens van wie beide ouders ongeveer evenveel werkten is dat 55 procent. Bij meisjes maakt de gezinssituatie in dit geval nagenoeg geen verschil.

Dit verandert als er jonge kinderen zouden zijn die nog niet naar school gaan. Dan zou 49 procent van de meisjes van wie de ouders ongeveer evenveel werkten drie of vier dagen willen werken, tegen 39 procent van de meisjes van wie de vader de hoofdkostwinner was. Het vaakst (44 procent) willen meisjes uit zo'n traditioneel gezin een of twee dagen werken. Bij de jongens zijn ook grote verschillen zichtbaar: 37 procent van de jongens van wie vooral de vader werkte, zou fulltime willen werken als er jonge kinderen zouden zijn, tegen 27 procent van de jongens van wie beide ouders evenveel werkten.

Hoewel jongens en meisjes meer zouden willen werken als de kinderen naar school gaan, geven jongens die zijn opgegroeid in een gezin waarin vooral de vader werkte vaker de voorkeur aan een langere werkweek dan jongens van wie beide ouders ongeveer evenveel

3.5.1 Gewenste (toekomstige) arbeidsduur van jongeren van 12 tot 25 jaar in verschillende gezinssituaties naar geslacht en werkverdeling ouders op 12-jarige leeftijd¹⁾, 2015

		Niet willen werken	1 of 2 dagen per week	3 of 4 dagen per week	5 dagen per week	Weet ik niet
		%				
Geen thuiswonende kinderen						
Jongens	Vader werkte het meest	0,5	1,3	24,2	65,7	8,3
	Beide ouders werkten ongeveer evenveel	0,4	1,9	29,6	55,1	13,0
Meisjes	Vader werkte het meest	0,4	2,2	46,6	44,3	6,5
	Beide ouders werkten ongeveer evenveel	0,0	1,3	45,1	45,2	8,5
Thuiswonende, geen schoolgaande kinderen						
Jongens	Vader werkte het meest	0,8	5,4	48,3	36,8	8,7
	Beide ouders werkten ongeveer evenveel	0,9	9,9	53,2	26,6	9,3
Meisjes	Vader werkte het meest	8,5	43,9	39,3	1,8	6,4
	Beide ouders werkten ongeveer evenveel	5,8	34,2	48,6	3,1	8,3
Thuiswonende, schoolgaande kinderen						
Jongens	Vader werkte het meest	0,2	1,5	27,7	60,8	9,8
	Beide ouders werkten ongeveer evenveel	3,2	2,8	35,2	51,4	10,7
Meisjes	Vader werkte het meest	1,1	9,5	65,6	18,9	5,0
	Beide ouders werkten ongeveer evenveel	0,0	4,0	59,5	26,4	10,2

¹⁾ De cijfers in deze tabel hebben betrekking op jongeren die op 12-jarige leeftijd in een gezin met zowel vader als moeder woonden. Verder zijn de categorieën 'Moeder werkte het meest' en 'Niet van toepassing: ouders werkten niet' niet weergegeven, vanwege het beperkte aantal cases.

Bron: CBS, Belevingen.

werkten. En meisjes van wie de vader het meest actief was op de arbeidsmarkt blijken ook minder te willen werken dan meisjes van wie beide ouders evenveel werkten.

Als het gaat om de gewenste arbeidsduur van de partner is het beeld vergelijkbaar. Jongens die zijn opgegroeid in een gezin waarin vooral de vader werkte, kiezen doorgaans voor een kortere werkweek voor hun (toekomstige) partner dan jongens van wie beide ouders ongeveer evenveel werkten. Dit is vooral zo als er kinderen zijn. Meisjes van wie de vader het meeste werkte zien juist liever een langere werkweek voor hun partner dan meisjes van wie de ouders beide werkten.

3.6 Jongeren prefereren meestal de taakverdeling huishouden en zorg van hun ouders

Ook als het gaat om de opvattingen over de verdeling van huishoudelijke taken en de zorg voor kinderen is de situatie in het ouderlijk huis van belang. Jongens die zijn opgegroeid in een gezin waarin de moeder de meeste huishoudelijke taken op zich nam, willen vaker dat hun (toekomstige) partner meer in het huishouden doet dan zichzelf, in vergelijking met jongens van wie de moeder en de vader evenveel in het huishouden deden. In lijn hiermee zeggen meisjes van wie de moeder het meeste deed in het huishouden, dat zij meer huishoudelijke taken willen doen dan hun (toekomstige) partner dan meisjes van wie ook de vader actief was in het huishouden. Deze opvattingen veranderen niet als er (schoolgaande) kinderen zouden zijn. De patronen zijn identiek als het gaat om de zorg voor kinderen.

4. Opvattingen over opleiding en inkomen van partner

4.1 Ruime meerderheid vindt hoger opgeleide of meer verdienende partner niet vervelend

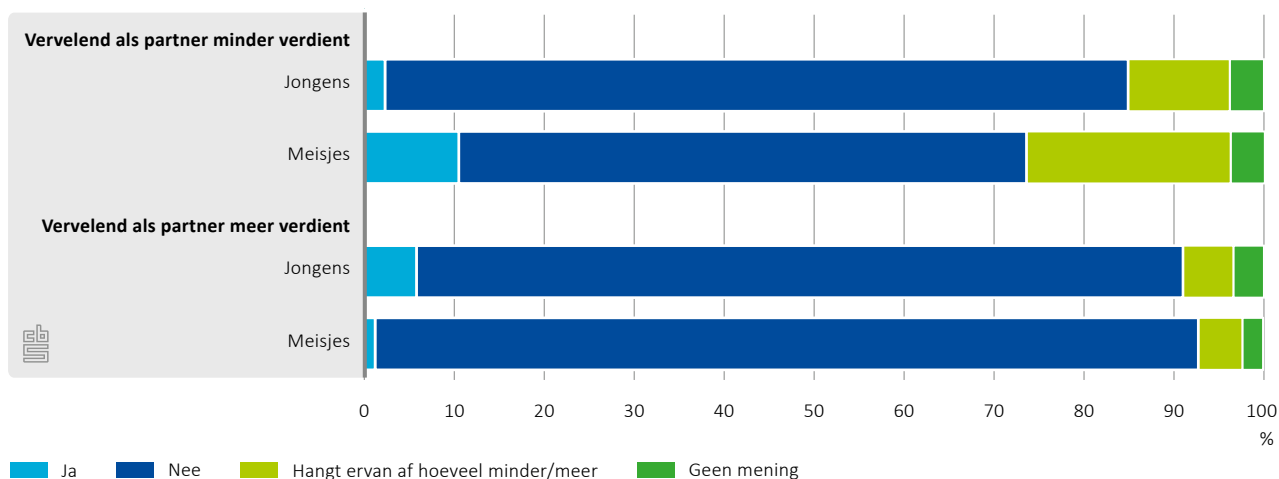
In vergelijking met de opvattingen over de verdeling van werk, huishouden en zorgtaken lopen de meningen van jongeren over het opleidingsniveau en het inkomen van hun (toekomstige) partner minder uiteen. Ruim 85 procent vindt het niet vervelend als hun partner hoger opgeleid zou zijn of meer geld zou verdienen dan zichzelf (tabellen 5 en 6). Met een lager opgeleide partner of een partner met minder inkomen hebben meer jongeren moeite. Op de vraag of jongeren een lager opgeleide partner vervelend zouden vinden, antwoordt 8 procent bevestigend en ruim een kwart zegt dat dit ervan afhangt hoeveel lager het niveau is. Met een partner die minder verdient zou 6 procent moeite hebben en 17 procent geeft aan dat dit afhangt van de hoogte van het inkomen.

4.2 Vooral meisjes hebben moeite met partner die minder verdient dan zichzelf

De overgrote meerderheid van zowel de jongens als de meisjes zou geen moeite hebben met een partner die hoger is opgeleid (tabel 5) of meer geld verdient (tabel 6). Jongens zouden dit wel iets vaker vervelend vinden dan meisjes. Meisjes vinden juist een lager opgeleide partner of een partner met een lager inkomen wat vaker minder prettig dan jongens. Zo geeft 11 procent van de meisjes aan het vervelend te vinden als hun (toekomstige) partner minder geld zou verdienen dan zichzelf en 23 procent zegt dat dit ervan afhangt hoeveel minder dit dan is. Bij de jongens gaat het om respectievelijk 2 en 11 procent.

Ook leeftijd speelt een rol. Zo geven 14-plussers vaker dan 12- tot 14-jarigen aan het niet vervelend te vinden als hun (toekomstige) partner hoger is opgeleid of meer verdient dan

4.2.1 Mening van jongeren van 12 tot 25 jaar over (toekomstige) partner die minder of meer geld verdient, 2015

Bron: CBS, Belevingen.

zijzelf. Tevens hebben de jongsten het minst vaak moeite met een lager opgeleide partner. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat een relatief groot deel van hen nog geen mening over deze kwesties heeft.

4.3 (Toekomstige) partner met hogere status problematischer voor allochtonen dan voor autochtonen

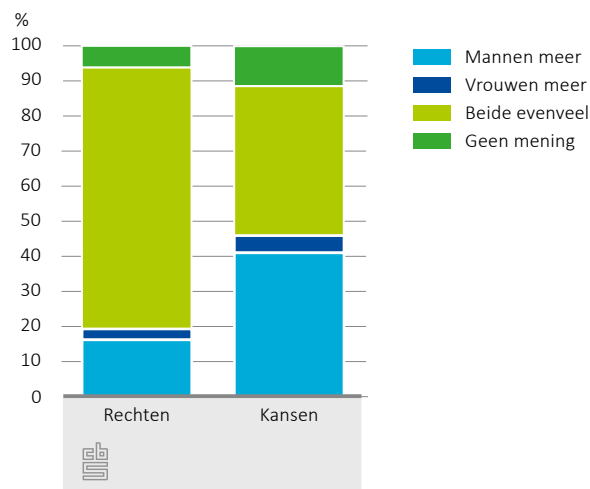
Allochtone jongeren zeggen iets vaker dan hun autochtone leeftijdsgenoten dat ze het vervelend zouden vinden als hun (toekomstige) partner hoger opgeleid zou zijn dan zichzelf. Ook een lager opgeleide partner vinden allochtonen vaker vervelend dan autochtone jongeren. Dat geldt zowel voor westers als niet-westers allochtone jongeren. Daarnaast zouden niet-westers allochtone jongeren vaker moeite hebben met een partner met een hoger inkomen. De drie herkomstgroepen verschillen niet van mening over een (toekomstige) partner met een lager inkomen.

5. Opvattingen over rechten en kansen van mannen en vrouwen

5.1 Jongeren meer verdeeld over kansen dan over rechten mannen en vrouwen

Bijna driekwart van de jongeren is van mening dat mannen en vrouwen in Nederland evenveel rechten hebben. Jongeren zijn daarentegen minder eensgezind als het gaat om de gelijkheid van kansen. Ruim 40 procent vindt dat mannen en vrouwen in Nederland gelijke kansen krijgen, een vergelijkbaar deel ziet echter nog altijd meer kansen voor mannen.

5.1.1 Mening van jongeren van 12 tot 25 jaar over rechten en kansen van mannen en vrouwen in Nederland, 2015

Bron: CBS, Belevingen.

5.2 Meisjes minder unaniem dan jongens over gelijke rechten en kansen

In vergelijking met jongens, vindt een groter deel van de meisjes dat de emancipatie van vrouwen in Nederland nog niet is voltooid: een kleine 20 procent van de meisjes is van mening dat mannen meer rechten hebben, tegen 14 procent van de jongens. Als het gaat om kansen, vindt 44 procent van de meisjes dat mannen in het voordeel zijn, 38 procent van de jongens deelt deze opvatting (tabel 7).

Jongeren van 12 of 13 jaar denken wat minder vaak dat mannen meer rechten of kansen hebben dan de oudere jongeren. Ook hebben de jongsten hier vaker geen mening over. Zo heeft 19 procent van hen geen mening over wie de meeste kansen krijgen in Nederland.

5.3 Niet-westers allochtone jongeren zien betrekkelijk vaak meer rechten en kansen voor vrouwen

Niet-westers allochtone jongeren denken wat vaker dan autochtone en westerse jongeren dat vrouwen meer rechten hebben en kansen krijgen in Nederland, en zien wat minder vaak gelijke rechten en kansen voor mannen en vrouwen. Daarbij geeft een relatief groot deel aan hierover geen mening te hebben.

6. Conclusie

Hoe geëmancipeerd denken jongeren? In dit artikel is onderzocht hoe jongeren aankijken tegen de verdeling van arbeid, huishouden en zorgtaken tussen mannen en vrouwen, en meer algemeen, tegen de rechten en kansen van beide seksen. Vooral als het gaat om de verdeling van arbeid houden relatief veel jongens en meisjes vast aan het klassieke rolpatroon, waarbij de man meer betaald werk verricht dan de vrouw. Meisjes hebben dit traditionele denkbeeld wel iets vaker dan jongens. Ten aanzien van de verdeling van huishoudelijke en zorgtaken kiest de meerderheid doorgaans voor een gelijke verdeling tussen beide partners. Alleen wanneer er jonge, niet-schoolgaande kinderen in het gezin zijn, vinden jongeren vaker dat deze taken vooral door de vrouw moeten worden gedaan. Wederom zijn dan vooral meisjes deze mening toegedaan.

Daarbij is de rolverdeling in het ouderlijk huis van belang. Jongeren die zijn opgegroeid in een gezin waarin beide ouders ongeveer evenveel tijd besteedden aan werk buitenshuis en binnenshuis, kiezen zelf ook vaker voor een meer gelijke verdeling van werk, huishouden en zorg voor kinderen.

Daarnaast zou de meerderheid van de jongens en de meisjes geen moeite hebben met een partner die hoger is opgeleid of meer geld verdient. Het deel dat dit wel vervelend zou vinden, is wel iets hoger onder jongens dan onder meisjes. Meisjes vinden juist een lager opgeleide partner of een partner met minder inkomen wat vaker minder prettig dan jongens.

De meeste jongens en meisjes zijn van mening dat mannen en vrouwen gelijke rechten hebben in Nederland. Gelijke kansen voor beide seksen worden daarentegen minder vaak onderschreven. Het aandeel dat vindt dat mannen nog in het voordeel zijn, is hoger onder meisjes dan onder jongens.

In hoeverre de denkbeelden van jongeren over deze kwesties veranderd zijn over de tijd en verschillen ten opzichte van de volwassen bevolking kan niet worden vastgesteld. In de Emancipatiemonitor (Merens, Hartgers en Van den Brakel, 2012; Merens en Van den Brakel, 2014) wordt hier weliswaar aandacht aan besteed, maar door een verschil in onderzoeksopzet en vraagstelling is een vergelijking van de resultaten niet mogelijk.

Tot slot: bij opvattingen over (emancipatie)kwesties gaat het om zeg-gedrag. In hoeverre jongeren de gewenste taakverdeling later zullen omzetten in daden is op voorhand niet te zeggen. De Emancipatiemonitor laat zien dat de taakverdeling bij ouderparen vaak wat klassieker is dan bij jonge stellen zonder kinderen. Wel blijven vrouwen tegenwoordig steeds vaker (evenveel uren) werken als er kinderen komen. Verder blijkt uit longitudinaal onderzoek dat de opvattingen van jongeren in de loop der tijd nog kunnen veranderen (Du Bois-Reymond, Te Poel en Ravesloot, 1998). De constatering uit dit artikel dat oudere jongeren doorgaans wat geëmancipeerder denken dan de jongsten onderstreept dit.

Technische toelichting

Data en methode

Voor dit artikel is gebruik gemaakt van gegevens uit het onderzoek Belevingen, dat van maart tot en met juni 2015 is uitgevoerd door CBS. Doel van dit onderzoek is om, aan de hand van opvattingen, percepties en meningen van inwoners van Nederland een beter beeld te krijgen van gevoelens en verschillen in standpunten in de samenleving. Het onderwerp en de doelgroep van dit onderzoek verandert jaarlijks. In 2015 stond de belevingswereld van jongeren van 12 tot 25 jaar centraal. Aan hen is onder meer gevraagd hoe zij denken over het gebruik van sociale media, alcoholgebruik, de verdeling van arbeid, huishouden en zorg tussen mannen en vrouwen, en in hoeverre zij tevreden zijn met hun leven. De respons bedroeg 62 procent. In totaal zijn gegevens beschikbaar van 4 042 jongeren van 12 tot 25 jaar. Door middel van bivariate analyses is nagegaan of geslacht, leeftijd en herkomst en de rolverdeling van ouders in de kindertijd van de jongere van belang zijn als het gaat om de opvattingen van jongeren over emancipatie. Daarnaast is met regressieanalyses nagegaan of de verschillen het gevolg zijn van andere kenmerken die met de betreffende afhankelijke variabele samen kunnen hangen. Daarbij zijn steeds geslacht, leeftijd en herkomst in het model opgenomen. Als verschillen door deze kenmerken verklaard worden, wordt hierover in de tekst gerapporteerd.

Vraagstellingen over emancipatie

In het onderzoek Belevingen zijn aan jongeren verschillende vragen over emancipatie gesteld. Om inzicht te krijgen in hoe zij denken over de rolverdeling in een huishouden, is gevraagd wie er volgens hen het meest geschikt is om huishoudelijke taken uit te voeren en wie het meest geschikt is om kinderen op te voeden: de man of de vrouw. Tevens is gevraagd naar

hun mening over de manier waarop zij arbeid, huishoudelijke en zorgtaken zouden willen verdelen tussen henzelf en hun – eventueel toekomstige – partner. Daarnaast is gevraagd of zij moeite zouden hebben met een partner die hoger opgeleid is of meer geld verdient dan zij zelf, en of zij moeite zouden hebben met een partner die lager is opgeleid of minder geld verdient dan zij zelf. Ook zijn twee algemene stellingen voorgelegd om na te gaan hoe jongeren denken over de rechten en kansen van mannen en vrouwen in Nederland. Ten slotte is gevraagd naar de verdeling van betaald werk, zorg en huishouden bij de ouders van de ondervraagde jongeren.

Operationalisering vraagstellingen

Verdeling arbeid, huishoudelijke taken en zorg voor kinderen

Om inzicht te krijgen in hoe jongeren denken over de rolverdeling in een huishouden, is gevraagd wie er volgens hen het meest geschikt zijn om huishoudelijke taken uit te voeren en wie er het meest geschikt zijn om kinderen op te voeden: 'mannen', 'vrouwen', 'beide evenveel' of 'weet ik niet'.

Tevens is hen de volgende dilemma's voorgelegd over de verdeling van werk, huishoudelijke taken en de zorg voor kinderen.

1. Stel, je hebt een partner met wie je getrouwd bent of samenwoont. Jullie hebben geen kinderen die bij jullie thuis wonen.
  - Hoeveel dagen zou je in deze situatie dan het liefste willen werken?
(1) Ik zou niet willen werken, (2) 1 of 2 dagen per week, (3) 3 of 4 dagen per week, (4) 5 dagen per week, of (5) weet ik niet
  - En hoeveel dagen zou je het liefste hebben dat je partner werkt in deze situatie?
(1) Ik zou niet willen dat mijn partner werkt, (2) 1 of 2 dagen per week, (3) 3 of 4 dagen per week, (4) 5 dagen per week, of (5) weet ik niet
  - En hoe zou je de huishoudelijke taken in deze situatie het liefste willen verdelen?
(1) Ik wil meer doen dan mijn partner, (2) ik wil dat mijn partner meer doet dan ik, (3) ik wil dat wij ongeveer evenveel doen, of (4) weet ik niet.

Aan degenen met een partner is gevraagd wat ze het liefste zouden willen, dus ongeacht de huidige verdeling van werk en huishoudelijke taken. Jongeren met een partner en kinderen hebben deze serie vragen niet gekregen.

2. Stel je nu eens voor dat jij en je partner thuiswonende kinderen hebben die nog niet naar school gaan. Behalve bovenstaande vragen over de gewenste arbeidsduur (van de partner) en de verdeling van huishoudelijke taken werd gevraagd naar de zorgverdeling:
  - En hoe zou je in deze situatie de zorg voor de kinderen het liefste willen verdelen?
(1) Ik wil meer doen dan mijn partner, (2) ik wil dat mijn partner meer doet dan ik, (3) ik wil dat wij ongeveer evenveel doen, of (4) weet ik niet.

Aan degenen met een partner en thuiswonende kinderen is gevraagd wat ze het liefste zouden willen in de situatie dat zij kinderen hebben die nog niet naar school gaan, dus ongeacht hoe de werkelijke situatie is of was in het gezin.

3. En stel je nu eens voor dat jij en je partner thuiswonende kinderen hebben die wel naar school gaan. Met eenzelfde serie vragen als bij (2) is gevraagd naar de gewenste arbeidsduur (van de partner), de verdeling van huishoudelijke taken en de verdeling van zorgtaken.

Aan degenen met een partner en thuiswonende kinderen is gevraagd wat ze het liefste zouden willen in de situatie dat zij kinderen hebben die wel naar school gaan, dus ongeacht hoe de werkelijke situatie is of was in het gezin.

De vragen over de taakverdeling op gebied van arbeid, zorg en huishouden zijn gebaseerd op vragen uit het onderzoek Emancipatieopinions (EMOP) 2012 van het Sociaal en Cultureel Planbureau.

Opleiding en inkomen van partner

Jongeren kregen ook een aantal dilemma's voorgelegd over het inkomen en opleiding van hun (toekomstige) partner:

1. Stel je eens voor, je hebt een partner die lager opgeleid is dan jij. Zou je dat vervelend vinden?
2. En als je partner hoger opgeleid is dan jij. Zou je dat vervelend vinden?

De antwoordcategorieën waren: 1) ja, 2) nee, 3) dat hangt ervan af hoeveel lager (bij dilemma 1)/hoger (bij dilemma 2) mijn partner is opgeleid, en 4) weet ik niet.

3. Stel je eens voor, je hebt een partner die minder geld verdient dan jij. Zou je dat vervelend vinden?
4. En als je partner meer geld verdient dan jij. Zou je dat vervelend vinden?

De antwoordcategorieën waren: 1) ja, 2) nee, 3) dat hangt ervan af hoeveel minder geld (bij dilemma 3)/meer geld (bij dilemma 4) mijn partner verdient, en 4) weet ik niet.

Rechten en kansen van mannen en vrouwen

Daarnaast zijn nog twee algemene vragen gesteld over de rechten en kansen van mannen en vrouwen in Nederland:

1. Wie hebben volgens jou meer rechten in Nederland?
2. Wie krijgen volgens jou meer kansen in Nederland?

De antwoordopties waren: 1) mannen, 2) vrouwen, 3) beide evenveel en 4) weet ik niet.

Rolverdeling ouders op 12-jarige leeftijd

Aan jongeren is gevraagd of er in het huis waar zij op 12-jarige leeftijd het grootste deel van de tijd woonden een vader en/of moeder was. Het kan hierbij gaan om de biologische vader of moeder, maar ook om andere verzorgers die de jongere destijds als vader of moeder zag, zoals een stiefvader of stiefmoeder, adoptieouders of pleegouders. De antwoordcategorieën waren: (1) ja, zowel een vader als een moeder, (2) ja, twee vaders, (3) ja, twee moeders, (4) ja, een vader of een moeder, of (5) nee, geen vader en geen moeder.

Indien er een vader en een moeder aanwezig waren, is gevraagd wie er toen het meeste in het huishouden deed, wie het meest werkte en wie er het meeste voor de kinderen zorgde: 'vader', 'moeder' of 'beide evenveel'.

Bijlage 1: Rolverdeling ouders op 12-jarige leeftijd

Huishoudelijke taken en opvoeding kinderen kwamen vooral op moeder neer

De meeste jongeren - ruim 80 procent - woonden op 12-jarige leeftijd in een gezin met een moeder en een vader, vaak gekenmerkt door een traditionele rolverdeling. Ruim driekwart van deze jongeren geeft aan dat de moeder het meeste in het huishouden deed toen zij 12 jaar oud waren, en volgens 64 procent zorgde vooral de moeder voor de kinderen. Daarbij werkte de vader doorgaans meer dan de moeder. Bij bijna acht op de tien jongeren was het de vader die hoofdzakelijk arbeid verrichtte. Dit beeld verschilt niet tussen jongens en meisjes. Er zijn echter wel verschillen tussen leeftijdsgroepen, vooral als het gaat om de zorg voor kinderen. In de jongere generaties is het aandeel dat opgroeide in een gezin waar vooral de moeder zorg droeg voor de kinderen kleiner. Bij de 22- tot 25-jarigen gaat het om 73 procent, tegen 53 procent van de 12- tot 14-jarigen. Als het gaat om de verdeling van huishouden en arbeid zijn er nagenoeg geen verschillen tussen de leeftijdsgroepen.

Ook de herkomst van jongeren maakt verschil. Dat in gezinnen waar zowel een vader als moeder aanwezig was, de huishoudelijke taken vooral op de moeder neer kwamen geldt in sterkere mate voor autochtone gezinnen dan voor niet-westers allochtone gezinnen. Van

1. Verdeling van arbeid, zorg en huishouden tussen vader en moeder op 12-jarige leeftijd, jongeren¹⁾ van 12 tot 25 jaar, 2015

	Wie werkte er meer?				Wie had meer zorgtaken?			Wie had meer huishoudelijke taken?			
	Vader	Moeder	Beiden evenveel	Niet van toepassing (ouders werkten niet)	Vader	Moeder	Beiden evenveel	Vader	Moeder	Beiden evenveel	
	%										
Totaal	79,1	6,0	13,9	1,0	2,5	64,3	33,2	3,9	77,0	19,1	
<i>Geslacht</i>											
Jongens	80,6	5,7	13,0	0,6	2,1	65,7	32,2	3,8	76,4	19,8	
Meisjes	77,6	6,2	14,7	1,4	2,8	62,9	34,2	4,0	77,5	18,4	
<i>Leeftijd</i>											
12 tot 14 jaar	72,7	9,3	16,2	1,7	2,2	52,9	45,0	3,0	74,3	22,7	
14 tot 16 jaar	80,5	4,3	14,0	1,2	1,7	59,9	38,4	3,3	73,2	23,6	
16 tot 18 jaar	79,3	6,8	13,0	1,0	2,7	62,6	34,7	3,7	75,4	20,9	
18 tot 20 jaar	79,2	5,6	14,8	0,4	3,2	63,5	33,3	4,7	77,3	18,0	
20 tot 22 jaar	81,1	5,3	12,9	0,7	3,3	68,3	28,5	5,3	76,3	18,4	
22 tot 25 jaar	80,7	5,2	12,9	1,1	2,1	72,8	25,1	3,7	81,8	14,5	
<i>Herkomst</i>											
Autochtonen	82,1	5,2	12,4	0,3	2,4	65,4	32,2	3,9	78,4	17,6	
Westerse allochtonen	69,9	7,5	21,6	0,9	3,5	59,5	37,1	4,3	75,0	20,7	
Niet-westerse allochtonen	68,7	9,2	17,3	4,7	2,3	61,6	36,1	3,7	70,5	25,8	

¹⁾ De cijfers in deze tabel hebben betrekking op jongeren die op 12-jarige leeftijd in een gezin met zowel vader als moeder woonden.

de autochtone jongeren geeft 18 procent aan dat beide ouders ongeveer evenveel in het huishouden deden, tegen 26 procent van de niet-westers allochtone jongeren. Ook was in de autochtone gezinnen het vaker de vader die meer arbeidsuren werkte: 82 procent van de autochtone jongeren zegt dit tegen 69 procent van de niet-westers allochtone jongeren.

Bijlage 2: Tabellen

2. Geschiktheid van mannen en vrouwen voor huishoudelijke en zorgtaken volgens jongeren van 12 tot 25 jaar, 2015

	Wie is meer geschikt voor huishoudelijke taken?				Wie is meer geschikt voor zorgtaken?			
	Mannen	Vrouwen	Beide evenveel	Geen mening	Mannen	Vrouwen	Beide evenveel	Geen mening
	%							
Totaal	0,8	45,9	51,0	2,3	0,4	42,0	55,7	1,9
<i>Geslacht</i>								
Jongens	0,5	50,0	46,4	3,1	0,7	48,0	48,5	2,7
Meisjes	1,1	41,8	55,8	1,3	0,1	35,7	63,1	1,1
<i>Leeftijd</i>								
12 tot 14 jaar	0,8	57,4	36,6	5,2	0,3	48,7	45,5	5,5
14 tot 16 jaar	0,3	53,4	43,8	2,5	0,4	48,9	49,1	1,7
16 tot 18 jaar	0,9	49,4	48,3	1,4	0,5	42,2	55,8	1,5
18 tot 20 jaar	0,9	44,5	53,6	1,0	0,8	43,4	54,8	1,1
20 tot 22 jaar	0,6	41,4	56,0	1,9	0,3	39,6	58,9	1,2
22 tot 25 jaar	1,0	36,3	61,0	1,8	0,3	34,4	64,2	1,2
<i>Herkomst</i>								
Autochtonen	0,6	45,1	52,1	2,3	0,4	40,0	57,5	2,1
Westerse allochtonen	0,3	38,7	58,4	2,6	0,4	40,8	57,6	1,2
Niet-westerse allochtonen	1,8	53,8	42,3	2,1	0,4	52,0	45,9	1,7

Bron: CBS, Belevingen.

3. Gewenste (toekomstige) verdeling van arbeid tussen partners volgens jongeren van 12 tot 25 jaar in verschillende gezinssituaties, 2015

	Gewenste (toekomstige) eigen arbeidsduur				Gewenste (toekomstige) arbeidsduur voor partner					
	Wil niet werken	1–2 dagen per week	3–4 dagen per week	5 dagen per week	Geen mening	Wil niet dat partner werkt	1–2 dagen per week	3–4 dagen per week	5 dagen per week	Geen mening
	%									
Situatie zonder thuiswonende kinderen										
Totaal	0,6	2,2	36,1	52,9	8,2	1,0	4,9	36,9	44,6	12,6
<i>Geslacht</i>										
Jongens	0,8	2,0	25,8	61,5	9,8	1,9	9,0	42,7	31,1	15,3
Meisjes	0,3	2,5	46,8	44,0	6,5	0,0	0,7	30,9	58,6	9,7
<i>Leeftijd</i>										
12 tot 14 jaar	0,6	2,3	37,4	38,3	21,5	0,3	6,4	38,2	28,7	26,3
14 tot 16 jaar	0,8	1,8	37,5	48,9	11,0	1,1	6,5	36,8	40,4	15,2
16 tot 18 jaar	0,6	2,8	34,7	55,7	6,2	0,6	6,3	37,6	44,5	11,0
18 tot 20 jaar	0,3	3,0	31,1	60,3	5,2	1,2	5,3	38,2	47,2	8,2
20 tot 22 jaar	0,1	1,7	34,1	59,2	4,8	1,5	4,7	33,7	50,2	9,9
22 tot 25 jaar	0,8	2,0	39,5	54,4	3,3	1,2	2,1	37,0	52,0	7,6

3. Gewenste (toekomstige) verdeling van arbeid tussen partners volgens jongeren van 12 tot 25 jaar in verschillende gezinssituaties, 2015 (slot)

	Gewenste (toekomstige) eigen arbeidsduur				Gewenste (toekomstige) arbeidsduur voor partner					
	Wil niet werken	1-2 dagen per week	3-4 dagen per week	5 dagen per week	Geen mening	Wil niet dat partner werkt	1-2 dagen per week	3-4 dagen per week	5 dagen per week	Geen mening
<i>Herkomst</i>	%									
Autochtonen	0,6	1,9	36,8	53,3	7,4	0,7	4,8	37,9	45,0	11,5
Westerse allochtonen	0,3	2,1	35,3	51,8	10,4	0,8	3,8	32,8	46,4	16,3
Niet-westerse allochtonen	0,6	3,9	33,5	51,9	10,1	2,4	6,1	34,3	42,2	15,0
Situatie met thuiswonende kinderen die nog niet naar school gaan										
Totaal	4,8	24,0	44,8	18,4	8,1	7,5	22,4	41,8	18,1	10,1
<i>Geslacht</i>										
Jongens	1,1	7,2	48,4	33,6	9,6	14,1	38,3	31,6	3,3	12,7
Meisjes	8,5	41,3	41,1	2,6	6,5	0,7	6,0	52,4	33,5	7,4
<i>Leeftijd</i>										
12 tot 14 jaar	5,8	30,3	34,3	11,4	18,1	6,7	28,3	32,2	11,0	21,9
14 tot 16 jaar	4,9	31,3	39,3	15,1	9,4	8,4	24,8	39,5	17,3	10,1
16 tot 18 jaar	4,1	28,3	42,9	17,3	7,4	7,8	22,6	45,5	15,4	8,6
18 tot 20 jaar	3,6	20,9	46,1	24,1	5,3	9,0	23,4	40,8	19,1	7,7
20 tot 22 jaar	4,5	17,8	49,8	21,6	6,3	8,3	21,3	43,3	19,9	7,2
22 tot 25 jaar	5,3	18,8	51,6	19,8	4,5	6,0	17,6	46,5	22,7	7,1
<i>Herkomst</i>										
Autochtonen	4,3	23,7	46,2	18,4	7,5	6,8	23,4	43,5	17,3	9,1
Westerse allochtonen	6,0	26,3	43,9	15,5	8,2	7,6	20,0	39,4	17,6	15,5
Niet-westerse allochtonen	6,5	24,1	39,1	19,7	10,6	10,9	19,4	35,5	22,4	11,8
Situatie met schoolgaande kinderen										
Totaal	0,7	5,1	45,7	40,2	8,4	2,0	8,2	44,7	34,2	10,9
<i>Geslacht</i>										
Jongens	0,4	1,9	29,1	58,0	10,6	3,8	15,4	53,8	13,3	13,7
Meisjes	1,0	8,4	62,9	21,7	6,1	0,1	0,7	35,4	55,9	7,9
<i>Leeftijd</i>										
12 tot 14 jaar	1,4	5,8	45,8	27,9	19,2	1,7	10,7	43,5	22,0	22,1
14 tot 16 jaar	0,8	5,3	46,1	38,6	9,2	1,7	9,2	42,4	34,9	11,7
16 tot 18 jaar	0,6	5,2	44,1	43,7	6,4	1,8	10,5	42,1	37,0	8,6
18 tot 20 jaar	0,4	4,9	41,6	46,6	6,4	2,5	8,4	48,3	33,0	7,8
20 tot 22 jaar	0,0	5,1	43,5	46,0	5,4	2,6	7,1	46,7	35,0	8,5
22 tot 25 jaar	0,8	4,6	50,0	39,0	5,5	1,7	5,3	45,2	39,6	8,2
<i>Herkomst</i>										
Autochtonen	0,6	5,3	46,6	39,6	7,9	1,6	8,0	46,7	33,6	10,2
Westerse allochtonen	0,7	3,5	44,4	43,9	7,5	2,2	9,8	33,5	40,9	13,7
Niet-westerse allochtonen	1,2	4,7	42,2	41,2	10,7	3,8	8,6	41,4	33,5	12,7

Bron: CBS, Belevingen.

4. Gewenste (toekomstige) verdeling van zorg- en huishoudelijke taken tussen partners volgens jongeren van 12 tot 25 jaar in verschillende gezinssituaties, 2015

	Gewenste (toekomstige) verdeling zorgtaken				Gewenste (toekomstige) verdeling huishoudelijke taken			
	Wil meer doen dan partner	Wil dat partner meer doet	Wil gelijke verdeling	Geen mening	Wil meer doen dan partner	Wil dat partner meer doet	Wil gelijke verdeling	Geen mening
Situatie zonder thuiswonende kinderen	%							
Totaal					9,8	9,9	72,9	7,3
<i>Geslacht</i>								
Jongens					3,4	18,0	69,2	9,4
Meisjes					16,4	1,6	76,8	5,2
<i>Leeftijd</i>								
12 tot 14 jaar					6,5	7,6	68,1	17,8
14 tot 16 jaar					8,1	9,4	74,0	8,5
16 tot 18 jaar					8,1	11,7	74,3	6,0
18 tot 20 jaar					7,5	11,1	76,3	5,1
20 tot 22 jaar					10,0	11,5	74,6	3,9
22 tot 25 jaar					15,2	8,9	71,3	4,6
<i>Herkomst</i>								
Autochtonen					9,2	9,9	73,8	7,0
Westerse allochtonen					8,7	9,9	74,7	6,7
Niet-westerse allochtonen					13,2	10,0	68,1	8,7
Situatie met thuiswonende kinderen die nog niet naar school gaan								
Totaal	15,3	12,4	64,5	7,7	24,4	15,8	51,9	7,8
<i>Geslacht</i>								
Jongens	2,5	22,4	65,2	9,9	9,3	27,7	52,8	10,2
Meisjes	28,7	2,0	63,8	5,5	40,1	3,5	51,1	5,4
<i>Leeftijd</i>								
12 tot 14 jaar	12,0	9,4	59,6	19,0	17,4	12,1	53,5	16,9
14 tot 16 jaar	15,1	10,8	66,9	7,1	24,2	15,0	52,0	8,9
16 tot 18 jaar	12,3	11,4	69,8	6,6	22,7	17,4	53,2	6,7
18 tot 20 jaar	12,0	15,0	67,9	5,0	23,5	18,6	52,2	5,6
20 tot 22 jaar	17,0	12,7	66,1	4,2	26,5	17,8	50,6	5,2
22 tot 25 jaar	20,1	14,0	60,0	5,9	28,9	14,9	50,9	5,3
<i>Herkomst</i>								
Autochtonen	14,9	12,7	65,0	7,4	24,7	16,0	51,9	7,4
Westerse allochtonen	16,4	11,0	63,9	8,7	23,0	14,7	54,9	7,4
Niet-westerse allochtonen	16,9	11,9	62,9	8,2	23,8	15,6	50,9	9,6
Situatie met schoolgaande kinderen								
Totaal	9,2	9,1	74,5	7,2	14,6	14,7	63,5	7,2
<i>Geslacht</i>								
Jongens	1,4	16,6	72,5	9,5	2,6	27,2	61,0	9,3
Meisjes	17,3	1,3	76,5	4,9	27,0	1,8	66,2	5,0
<i>Leeftijd</i>								
12 tot 14 jaar	8,0	9,5	65,5	17,0	11,1	13,3	59,1	16,6
14 tot 16 jaar	8,3	7,9	75,5	8,3	11,4	13,5	66,6	8,5
16 tot 18 jaar	7,3	9,3	76,8	6,6	13,9	15,2	64,6	6,3
18 tot 20 jaar	7,5	11,1	76,3	5,1	12,1	18,2	65,4	4,4
20 tot 22 jaar	8,4	7,8	80,2	3,6	14,1	15,8	66,0	4,1
22 tot 25 jaar	13,1	8,9	73,3	4,7	20,7	13,3	61,1	4,9
<i>Herkomst</i>								
Autochtonen	9,4	9,4	74,5	6,7	14,8	15,2	63,1	6,8
Westerse allochtonen	9,9	7,4	76,0	6,7	14,1	13,3	66,6	6,0
Niet-westerse allochtonen	8,1	8,4	73,9	9,7	13,7	13,2	64,0	9,1

Bron: CBS, Belevingen.

5. Mening jongeren van 12 tot 25 jaar over (toekomstige) partner met ander opleidingsniveau, 2015

	Vervelend als (toekomstige) partner lager is opgeleid				Vervelend als (toekomstige) partner hoger is opgeleid			
	Ja	Nee	Hangt ervan af	Geen mening	Ja	Nee	Hangt ervan af	Geen mening
	%							
Totaal	8,2	61,4	25,8	4,6	3,5	85,7	7,5	3,2
<i>Geslacht</i>								
Jongens	5,9	64,9	24,5	4,6	4,8	83,5	7,8	4,0
Meisjes	10,5	57,7	27,2	4,6	2,2	88,1	7,2	2,5
<i>Leeftijd</i>								
12 tot 14 jaar	3,6	61,4	22,2	12,8	2,8	80,8	6,4	10,0
14 tot 16 jaar	8,6	63,0	24,0	4,4	3,1	87,3	6,2	3,4
16 tot 18 jaar	6,9	59,8	29,7	3,6	2,3	87,7	7,3	2,6
18 tot 20 jaar	9,2	59,4	27,6	3,8	3,7	84,8	10,0	1,6
20 tot 22 jaar	11,3	60,8	26,5	1,5	5,6	84,4	8,7	1,3
22 tot 25 jaar	8,8	62,8	25,5	2,9	3,5	88,0	6,9	1,6
<i>Herkomst</i>								
Autochtonen	7,3	61,2	27,2	4,2	2,6	86,2	8,1	3,2
Westerse allochtonen	12,2	51,3	29,6	6,9	6,4	82,8	6,9	3,9
Niet-westerse allochtonen	10,3	66,9	17,6	5,2	6,5	84,9	5,4	3,2

Bron: CBS, Belevingen.

6. Mening jongeren van 12 tot 25 jaar over (toekomstige) partner met ander inkomen, 2015

	Vervelend als (toekomstige) partner minder geld verdient				Vervelend als (toekomstige) partner meer geld verdient			
	Ja	Nee	Hangt ervan af	Geen mening	Ja	Nee	Hangt ervan af	Geen mening
	%							
Totaal	6,4	73,0	16,9	3,8	3,6	88,3	5,3	2,9
<i>Geslacht</i>								
Jongens	2,3	82,6	11,3	3,8	5,8	85,2	5,6	3,4
Meisjes	10,5	63,1	22,7	3,8	1,2	91,5	4,9	2,3
<i>Leeftijd</i>								
12 tot 14 jaar	6,3	60,8	20,6	12,2	2,5	83,1	5,4	9,0
14 tot 16 jaar	10,1	65,7	20,4	3,8	2,4	90,8	3,6	3,2
16 tot 18 jaar	6,4	72,2	18,7	2,7	3,4	89,8	5,0	1,8
18 tot 20 jaar	5,8	77,7	14,9	1,7	4,8	87,5	6,3	1,4
20 tot 22 jaar	6,6	75,2	16,0	2,2	4,2	88,0	6,4	1,4
22 tot 25 jaar	4,3	81,0	13,2	1,5	3,9	89,6	5,1	1,4
<i>Herkomst</i>								
Autochtonen	6,1	73,3	17,1	3,5	3,1	88,8	5,6	2,6
Westerse allochtonen	5,4	72,4	19,6	2,6	4,4	85,9	7,0	2,8
Niet-westerse allochtonen	8,2	71,8	14,5	5,4	5,3	87,3	3,1	4,3

Bron: CBS, Belevingen.

7. Mening jongeren van 12 tot 25 jaar over rechten en kansen van mannen en vrouwen in Nederland, 2015

	Wie heeft meer rechten in Nederland?				Wie heeft meer kansen in Nederland?			
	Mannen	Vrouwen	Beide evenveel	Geen mening	Mannen	Vrouwen	Beide evenveel	Geen mening
	%							
Totaal	16,2	3,1	74,5	6,2	41,0	4,9	42,6	11,4
<i>Geslacht</i>								
Jongens	13,8	3,7	77,5	5,0	38,0	6,1	44,7	11,2
Meisjes	18,8	2,5	71,3	7,4	44,1	3,7	40,5	11,7
<i>Leeftijd</i>								
12 tot 14 jaar	10,9	1,4	77,1	10,6	28,3	3,8	48,6	19,4
14 tot 16 jaar	17,2	2,9	71,7	8,2	36,7	4,7	45,1	13,5
16 tot 18 jaar	18,9	1,8	75,2	4,1	43,9	4,1	43,3	8,7
18 tot 20 jaar	18,0	3,4	74,7	3,9	42,4	6,2	43,7	7,7
20 tot 22 jaar	15,8	4,1	76,2	4,0	44,9	5,1	39,6	10,4
22 tot 25 jaar	16,5	4,3	73,0	6,3	46,3	5,3	38,5	9,9
<i>Herkomst</i>								
Autochtonen	16,0	2,4	75,8	5,8	41,8	3,7	43,2	11,4
Westerse allochtonen	15,4	2,5	77,3	4,8	40,6	4,6	47,1	7,7
Niet-westerse allochtonen	17,7	6,6	67,0	8,7	37,9	10,7	37,9	13,6

Bron: CBS, Belevingen.

Literatuur

Bandura, A. (1977). Social learning theory. Prentice Hall: New Jersey.

Bois-Reymond, M. du, Y. te Poel en J. Ravesloot (1998). Jongeren en hun keuzes. Bussum : Coutinho.

CBS (2015a). Hoogst behaald onderwijsniveau, -richting personen; geboortegeneratie, Statline, september 2015.

<http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=82837NED&D1=a&D2=0&D3=0&D4=a&D5=2-13&HD=150925-0937&HDR=G3&STB=G1,G2,T,G>

CBS (2015b). Beroepsbevolking; kerncijfers naar geslacht en andere kenmerken 1996-2014, Statline, februari 2013.

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=71958NED&D1=6,9&D2=1-2&D3=0&D4=2-4,9-10,15,20,25,30,35,40-73&HDR=T,G1&STB=G3,G2&VW=T>

CBS (2015c). CBS: Moeder doet meer aan opvoeding, ook als ze werkt, Persbericht. Den Haag/ Heerlen: CBS.

<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/bevolking/publicaties/artikelen/archief/2015/moeder-doet-meer-aan-opvoeding-ook-als-ze-werkt.htm>

Hes, J. en C. van Vleuten (1996). Het Vrouwenverdrag in de Nederlandse rechtsorde. Den Haag: Ministerie van SZW / Vuga.

Lavee, Y. en R. Katz (2002). Division of labor, perceived fairness, and marital quality: the effect of gender ideology. *Journal of Marriage and the Family*, 64, blz. 27–40.

Maccoby, E.E. en C.N. Jacklin (1974). *The psychology of sex differences*. Stanford: Stanford University Press.

Merens, A., M. Hartgers en M. van den Brakel (2012). *Emancipatiemonitor 2012*. SCP/CBS: Den Haag.

Merens, A. en M. van den Brakel (2014). *Emancipatiemonitor 2014*. SCP/CBS: Den Haag.

Tweede Kamer (2011). *Hoofdlijnen emancipatiebeleid: vrouwen- en homo-emancipatie 2011–2015*. Tweede Kamer vergaderjaar 2010/2011, 27017, nr. 74.

Tweede Kamer (2013). *Hoofdlijnenbrief emancipatiebeleid 2013-2016*. Brief van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de Tweede Kamer van 10 mei 2013. Tweede Kamer, vergaderjaar 2012/2013, 30420, nr. 177.

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2015–2016	2015 tot en met 2016
2015/2016	Het gemiddelde over de jaren 2015 tot en met 2016
2015/'16	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2015 en eindigend in 2016
2013/'14–2015/'16	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2013/'14 tot en met 2015/'16

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress
Studio BCO, Den Haag

Ontwerp
Edenspiekermann

Inlichtingen
Tel. 088 570 7070
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2016.
Vereenvoudigen is toegestaan, mits CBS als bron wordt vermeld.